

Rundskriv

Utlendingsdirektoratet

Kopi:

Kunnskapsdepartementet

Arbeids- og inkluderingsdepartementet

Utenriksdepartementet

Nr.
GI-06/2025

Vår ref
25/903

Dato
17.06.2025

GI-06/2025 – Instruks om underholdskravet for doktorgradskandidater som skal være arbeidssøkere – praktisering av utlendingsloven § 58 (krav til underhold og bolig)

1. Innledning

Justis- og beredskapsdepartementet viser til departementets alminnelige instruksjonsadgang samt lov 15. mai 2008 nr. 35 om utlendingers adgang til riket og deres opphold her (utlendingsloven, utl.) § 76 annet ledd, som innebærer at departementet kan gi Utlendingsdirektoratet (UDI) generelle instruksjoner om lovtolkning, skjønnsutøvelse og prioritering av saker.

Instruksen her gjelder anvendelsen av utl. § 58 (krav til underhold og bolig), jf. utlendingsforskriften (utlf.) § 10-7, overfor doktorgradskandidater som søker oppholdstillatelse etter utlf. § 6-29 for å søke arbeid som faglært i Norge.

Instruksen trer i kraft straks.

2. Formål

Formålet med instruksen er å styrke internasjonal rekruttering av forskere til Norge. Tiltaket består i å redusere kravet til dokumentasjon av at underholdskravet er oppfylt for doktorgradskandidater som søker oppholdstillatelse etter utlf. § 6-29 for å søke arbeid som faglært i Norge, jf. utl. § 58 og utlf. § 10-7. Det innebærer at disse kandidatene ikke lenger skal måtte dokumentere at underholdskravet er oppfylt for hele den tiden søknaden gjelder, dvs. ett år, men at det er tilstrekkelig at de dokumenterer at underholdskravet vil være oppfylt i tre måneder.

3. Bakgrunn

Ordningen med oppholdstillatelse for nyutdannede og forskere mv. som skal være arbeidssøkere, ble innført med gjeldende utlendingsforskrift, som trådte i kraft 1. januar 2010. Formålet med bestemmelsen er å legge til rette for at utlendinger som har studert i Norge, og som (foruten vilkåret om arbeidstilbud, jf. utl. § 23 første ledd bokstav d) ellers fyller vilkårene for å få en tillatelse som faglært, skal kunne søke arbeid som faglært. Ordningen ble utvidet ved forskrift 14. mars 2016 nr. 256, ved at oppholdstillatelsens maksimale varighet ble forlenget fra seks måneder til ett år.

For å få oppholdstillatelse etter utlf. § 6-29 er det et vilkår at kravet til underhold er oppfylt etter bestemmelsene i forskriftens § 10-7. Etter utlf. § 10-7 anses underhold å være sikret når utlendingen vil få arbeidsinntekt av tilstrekkelig omfang (bokstav a), oppebærer pensjon eller andre faste periodiske ytelser av tilstrekkelig omfang (bokstav b), har egne midler som anses som tilstrekkelig (bokstav c), eller vil få studielån eller stipend av tilstrekkelig omfang (bokstav d). Ved søknad om oppholdstillatelse i medhold av utlf. § 6-29 er det i praksis bokstav a og/eller c som kommer til anvendelse.

I henhold til forvaltningspraksis anses 2,5 G som «tilstrekkelig» for at underhold skal være sikret etter nevnte bestemmelse.

I Meld. St. 14 (2024–2025) Sikker kunnskap i en usikker verden fastslås det at regjeringen vil bygge ned barrierer og utforme målrettede virkemidler for å styrke internasjonal rekruttering til forskning og arbeidsliv.

Norges kompetansebehov må sees i sammenheng med andelen forskere som rekrutteres inn i norsk akademia, men som forlater landet etter endt utdanning. Det er grunn til å tro at manglende insentiver for å beholde forskere bidrar til at Norge taper talenter i den internasjonale konkurransen.

Utenlandske doktorgradsstipendiater ved norske institusjoner oppgir å møte på betydelige barrierer for å søke arbeid i Norge etter endt stipendiatperiode. En utfordring er at de ofte leverer inn avhandlingen på samme tidspunkt som arbeidskontrakten, og dermed også oppholdstillatelsen, opphører. På grunn av tidspress i løpet av doktorgradsperioden er det for mange lite realistisk å levere inn avhandlingen før stipendiatperiodens slutt, og av samme grunn er det vanskelig å søke arbeid i tiden frem mot innlevering. I tillegg vil stillinger som krever doktorgradskompetanse være lite aktuelle å søke på før avhandlingen er innlevert. Doktorgradskandidater må i slike tilfeller søke arbeidssøkertillatelse etter utlf. § 6-29 for å få oppholdstillatelse etter endt doktorgradsperiode.

For å få innvilget arbeidssøkertillatelse etter utlf. § 6-29 stilles det som nevnt krav om at søkerne må oppfylle underholdskravet på 2,5 G (p.t. 325 400 kr). Doktorgradskandidater som ikke har fått ny jobb må kunne vise til at de har dette beløpet på konto for å kunne få arbeidssøkertillatelse. (Det nevnes for ordens skyld at doktorgradskandidater som hovedregel får oppholdstillatelse som faglærte, jf. utlf. § 6-1,

og at de derfor – i motsetning til studenter med oppholdstillatelse etter utlf. § 6-19 – ikke kan jobbe ufaglært på den tillatelsen de har i Norge. De kan derfor ikke oppfylle underholdskravet ved å inngå arbeidskontrakt om ufaglært arbeid.)

4. Departementets vurdering

Regjeringen vil bygge ned barrierer for at doktorgradskandidatene kan bli værende i Norge etter endt utdanning og vil derfor redusere kravet til dokumentasjonen av underhold ved søknad om arbeidssøkertillatelse for denne gruppen. Gjeldende underholdskrav skal dokumentere at søkeren er selvforsørget i hele perioden arbeidssøkertillatelsen skal vare, dvs. ett år. Departementet mener imidlertid det er tilstrekkelig at doktorgradsstipendiater dokumenterer at de har inntekt i tre måneder når de søker om arbeidssøkertillatelse. Det vil si at underholdskravet som skal dokumenteres, bare vil være en fjerdedel av 2,5 G, altså $\frac{5}{8}$ G (eller 0,625 G). Dette tilsvarer p.t. 81 350 kr.

Departementet understreker at det fortsatt legges til grunn at kandidatene skal forsørge seg selv hele perioden arbeidssøkertillatelsen varer. Instruksene her innebærer imidlertid at utlendingsmyndighetene ikke trenger å få dokumentert dette ved søknaden. Dette dreier seg om høyt kvalifisert arbeidskraft som må antas å være attraktiv for norske arbeidsgivere (primært universitetssektoren). Erfaringsmessig får gruppen relativt raskt jobb som faglært. Det dreier seg videre om en relativt liten gruppe. Det er derfor lav risiko for at et redusert underholdskrav vil medføre utgifter av betydning ved at søkerne ikke blir selvforsørget og må leve på norske velferdsordninger. Et dokumentasjonskrav på tre måneder anses derfor som tilstrekkelig for denne gruppen.

5. Instruks

For doktorgradskandidater som søker om arbeidssøkertillatelse etter utlf. § 6-29, og som på søknadstidspunktet har oppholdstillatelse som faglært etter utlf. § 6-1 første ledd, gjelder et redusert underholdskrav på $\frac{5}{8}$ G (eller 0,625 G).

Denne instruksene innebærer at instruks *GI-15/2018 Underholdskravet for nyutdannede og forskere mv. som skal være arbeidssøkere* ikke lenger skal gjelde for doktorgradskandidater. De øvrige gruppene som omfattes av instruks GI-15/2018, skal imidlertid fortsatt omfattes av den nevnte instruksene.

Med hilsen

Nina E. D. Mørk (e.f.)
avdelingsdirektør

Cecilie Fjelberg
fagdirektør

Dokumentet er elektronisk godkjent og sendes uten signatur